

Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Hjemmel: Fastsatt av universitetsstyret ved Universitetet i Bergen 20. juni 2013 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-3 og § 3-9.

Del I. Innledende bestemmelser

§ 1. Forskriftens virkeområde

Forskriften gjelder for all utdanning som fører frem til graden philosophiae doctor (ph.d.), med følgende presiseringer:

Dersom det i den enkelte ph.d.-kandidats opplæringsdel inngår kurs/emner som normalt tilbys på masternivå (300-emner), gjelder de reglene som er fastsatt for disse nivåene, jf. lov om universiteter og høyskoler, forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen og fakultetenes utfyllende regler til nevnte forskrift og de enkelte studieplanene og emnebeskrivelsene.

For ph.d.-kandidater som i forbindelse med fellesgrader oppholder seg ved andre institusjoner eller arbeidsplasser som ledd i forskerutdanningen, gjelder også vedkommende institusjons regler.

For opplæringsdelen, jf. § 7, gjelder universitets- og høyskolelovens disiplinærregler ved siden av forskriften her, jf. lovens § 4-7. For øvrig gjelder disiplinærreglene i forskriften her, jf. § 5-5-2.

Dersom ph.d.-kandidaten er arbeidstaker ved Universitetet i Bergen eller andre steder, gjelder også lover og avtaler som er fastsatt for arbeidsforholdet.

§ 2. Målsetting, omfang og innhold for ph.d.-utdanningen

§ 2-1. Målsetting for ph.d.-utdanningen

Ph.d.-utdanningen skal kvalifisere for forskning av internasjonal standard og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til

Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Hjemmel: Fastsatt av universitetsstyret ved Universitetet i Bergen xx.xx.2018 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-3 og § 3-9.

Del I Innledende bestemmelser

§ 1. Forskriftens virkeområde

Forskriften gjelder for all utdanning som fører frem til graden philosophiae doctor (ph.d.), med følgende presiseringer:

For andre bestemmelser som regulerer forhold knyttet til ph.d.-graden, vises det til Lov om universiteter og høyskoler (UH-loven, 2005), Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR, 2011), Forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat (2006), Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler (2005), Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (2010), NOKUTs forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (2017), Lov om organisering av forskningsetisk arbeid (2017) og European Charter for Researchers & Code of Conduct for the Recruitment of Researchers (2005).

§ 2. Målsetting, omfang og innhold for ph.d.-utdanningen

§ 2-1. Målsetting for ph.d.-utdanningen

Ph.d.-utdanningen skal kvalifisere for forskning av internasjonal standard og for annet

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

vitenskapelig innsikt og analytisk tenkning, i samsvar med god vitenskapelig skikk og forskningsetiske standarder.

Ph.d.-utdanningen skal gi ph.d.-kandidaten kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

§ 2-2. Innhold i ph.d.-utdanningen

Utdanningen omfatter et selvstendig forskningsarbeid som skal dokumenteres med en vitenskapelig avhandling av internasjonal standard på høyt faglig nivå. I tillegg skal ph.d.-kandidaten ha en opplæringsdel i faglig kontekst, metode og teori som gir faglig dybde og bredde i eget fag, samtidig som faget settes inn i en videre ramme. I ph.d.-utdanningen skal ph.d.-kandidaten også få trening i formidling av faglig arbeid overfor fagfeller, studenter og allmennheten.

§ 2-3. Omfang av ph.d.-utdanningen

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier og inkluderer en opplæringsdel av minimum 30 studiepoengs omfang.

Ph.d.-utdanningens viktigste komponent er et selvstendig forskningsarbeid som gjennomføres under aktiv veiledning.

Ph.d.-graden tildeles på grunnlag av:

- 1 Godkjent vitenskapelig avhandling
- 2 Godkjent gjennomføring av kursdelen, eventuelt annen godkjent faglig skoloring eller kompetanse
- 3 Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne
- 4 Godkjent offentlig forsvar av avhandlingen (disputas).

§ 3. Ansvar for ph.d.-utdanningen

Styret ved Universitetet i Bergen har det overordnede ansvaret for ph.d.-utdanningen ved institusjonen. Ansvaret for gjennomføringen av ph.d.-utdanningen er delegert til fakultetene innenfor deres respektive fagområder. Ansvaret for

arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og analytisk tenkning, i samsvar med god vitenskapelig skikk og forskningsetiske standarder.

Ph.d.-utdanningen skal gi kandidaten kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

§ 2-2. Innhold i ph.d.-utdanningen

Utdanningen omfatter et selvstendig forskningsarbeid som skal dokumenteres med en vitenskapelig avhandling av internasjonal standard på høyt faglig nivå. I tillegg skal kandidaten ha en opplæringsdel i faglig kontekst, metode og teori som gir faglig dybde og bredde i eget fag, samtidig som faget settes inn i en videre ramme. I ph.d.-utdanningen skal kandidaten også få trening i formidling av faglig arbeid overfor fagfeller, studenter og allmennheten.

§ 2-3. Omfang av ph.d.-utdanningen

Ph.d.-utdanningen organiseres i programmer som er normert til 3 års fulltidsstudier.

Ph.d.-utdanningens viktigste komponent er et selvstendig forskningsarbeid som gjennomføres under aktiv veiledning.

Ph.d.-graden tildeles på grunnlag av:

- 1 Godkjent vitenskapelig avhandling
- 2 Godkjent gjennomføring av *opplæringsdelen*, eventuelt annen godkjent faglig skoloring eller kompetanse
- 3 Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne
- 4 Godkjent offentlig forsvar av avhandlingen (disputas).

§ 3. Ansvar for ph.d.-utdanningen

Universitetsstyret har det overordnede ansvaret for ph.d.-utdanningen ved Universitetet i Bergen. Universitetsstyret oppretter og nedlegger program for ph.d.-utdanningen ved det enkelte fakultet.

koordinering av tverrfaglig og tverrfakultær ph.d.-utdanning skal ivaretas av et vertsfakultet.

§ 4. Kvalitetssikring av opplæringsdelen

Fakultetene skal kvalitetssikre emnene i ph.d.-utdanningens opplæringsdel i tråd med retningslinjene for kvalitetssikring av emner på bachelor- og masternivå. Se Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia.

Del II. Opptak

§ 5. Opptak

§ 5-1. Vilkår for opptak

For opptak til ph.d.-utdanningen må søkeren normalt ha en femårig mastergrad, jamfør beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverket om andre syklus. Fakultetet kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdige utdanning som grunnlag for opptak. Fakultetet kan i utfyllende regler stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelige og i tråd med institusjonens rekrutteringspolitikk og faglige profil.

Søknad om opptak til ph.d.-utdanningen:

- Søknadsskjema
- Avtale om opptak.

Rektor kan fastsette regler om utforming av programbeskrivelser. Fakultetet selv fastsetter og endrer programbeskrivelsen for det enkelte ph.d.-programmet. Med fakultetet menes organer på fakultetsnivå. Det skal legges til rette for tverrfaglig ph.d.-utdanning ved Universitetet i Bergen.

Fakultetet kan vedta utfyllende regler til denne forskriften, særlig om temaer knyttet til opptakskrav, opptaksvedtak, avtaleperiode og opplæringsdelen.

Fakultetet selv fatter vedtak om opptak til ph.d.-program, om godkjenning av opplæringsdelen, om innlevert avhandling er verdig til å forsvares for ph.d.-graden og om prøveforelesning og disputas kan godkjennes.

Kandidater ved tverrfakultære utdanningstilbud skal knyttes til et ph.d.-program ved ett av universitetets fakulteter.

§ 4. Kvalitetssikring

Fakultetene skal kvalitetssikre ph.d.-utdanningen i tråd med Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Bergen.

Del II Opptak

§ 5. Opptak

§ 5-1. Vilkår for opptak

For opptak til ph.d.-programmene ved Universitetet i Bergen kreves det at søkeren har en femårig mastergrad eller tilsvarende jamfør beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverket om andre syklus. Fakultetet kan stille ytterligere krav til opptak.

Søknaden skal inneholde prosjektbeskrivelse og fremdriftsplan. Fakultetet selv fastsetter hvilken dokumentasjon som skal følge søknaden ut over dette.

Fakultetet selv kan stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelige og i tråd med Universitetet i

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>Søknaden bør inneholde:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Dokumentasjon for utdanningen som skal . ligge til grunn for opptaket. 2 Prosjektbeskrivelse som omfatter:<ul style="list-style-type: none"> - faglig redegjørelse for prosjektet - fremdriftsplan - finansieringsplan - dokumentasjon av spesielle behov for faglige og materielle ressurser - eventuelle planer for opphold ved annen (inkl. utenlandsk) forskningsinstitusjon eller virksomhet - faglig formidling - opplysninger om eventuelle immaterialrettslige restriksjoner for å beskytte andres rettigheter - plan for opplæringsdelen, inkludert opplæring som vil gi generell kompetanse i samsvar med kvalifikasjonsrammeverket - forslag om minst én veileder og angivelse av tilknytning til aktivt forskningsmiljø - redegjørelse for eventuelle rettslige og etiske problemstillinger prosjektet reiser og hvordan disse kan avklares. Det skal fremgå av søknaden om prosjektet er avhengig av tillatelse fra forskningsetiske komiteer eller andre myndigheter eller fra private (som informanter, pasienter og foreldre). Slike tillatelser bør om mulig være innhentet og legges ved søknaden. <p>Det fagmiljøet ph.d.-kandidaten skal knyttes til, bør delta aktivt i utformingen av prosjektbeskrivelsen og i opplegget for selve ph.d.-utdanningen.</p> <p>Ph.d.-kandidaten og hovedveileder bør raskest mulig og senest innen tre (3) måneder etter opptak sammen gå igjennom prosjektbeskrivelsen og vurdere eventuelle behov for justeringer. Prosjektbeskrivelsen bør gjøre rede for tema, problemstillinger samt valg av teori og metode.</p> <p>Institusjonen kan kreve residensplikt.</p> <p>Det skal normalt søkes om opptak til ph.d.-utdanning innen tre (3) måneder etter oppstart</p>	<p>Bergens rekrutteringspolitikk og faglige profil.</p>
--	---

av det forskningsprosjektet som skal lede frem til ph.d.-graden. Dersom det gjenstår mindre enn ett (1) års fulltidsarbeid med forskningsprosjektet ved søknadstidspunkt, bør søkeren avvises, jf. § 5-3.

Dersom søker ønsker å bruke et annet språk i avhandlingen enn det som er godkjent i forskriftens § 10-4, skal søknad om dette leveres sammen med planen for studiet.

Fakultetet fastsetter søknadsskjema og kan fastsette krav til ytterligere dokumentasjon.

Fakultetet kan sette ytterligere vilkår for opptak i sine utfyllende regler.

§ 5-2. Framgangsmåten ved opptak

Søknad om opptak skal stiles til det fakultetet som har det fagområdet det søkes opptak til og sendes gjennom det instituttet søkeren ønsker å bli knyttet til. Fakultetet kan i sine utfyllende regler fastsette kriterier for rangering mellom kvalifiserte søkere hvis antallet søkere overstiger opptakskapasiteten.

Dersom søkers prosjekt tilsier at det kan være aktuelt med tilknytning til flere fagmiljø, skal det før opptak innhentes uttalelse fra disse fagmiljøene og deres respektive institutter. Det skal stilles opp en tentativ prosentvis fordeling av innsats fra fagmiljøene og fra eventuelle eksterne partner.

Avgjørelsen om opptak baseres på en samlet vurdering av prosjektbeskrivelsen, søkerens formelle kvalifikasjoner, tilstrekkelige ressurser for gjennomføringen og den innsendte planen for forskerutdanning og skjer etter innstilling fra vedkommende institutt. Dersom prosjektets art gir grunn til det, skal det legges vekt på planens redegjørelse for de rettslige og etiske problemstillingene.

Fra tilsagn om opptak er gjort kjent for ph.d.-kandidaten, skal det ikke gå mer enn én måned før signert avtale om ph.d.-utdanning foreligger.

§ 5-3. Opptaksvedtak

Vedtaket om opptak gjøres av fakultetet selv. Vedtaket baseres på en samlet vurdering av søknaden, se § 5-2 tredje ledd.

§ 5-2. Opptaksvedtak

Vedtaket om opptak fattes av fakultetet selv. Vedtaket baseres på en samlet vurdering av søknaden. Fakultetet kan rangere kvalifiserte søkere når antall søkere overstiger

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

I vedtaket skal minst én veileder oppnevnes, ansvaret for håndtering av andre behov som er skissert i søknaden plasseres, og avtaleperioden/opptaksperioden fastsettes med startdato og sluttdato. Startdato settes lik startdato for finansiering. Eventuell forlengelse av avtaleperioden må relateres til rettighet som arbeidstaker eller avklares spesielt i forhold til kandidatens finansieringsgrunnlag.

Opptak bør nektes hvis:

- avtaler med ekstern tredjepart er til hinder for offentliggjøring og offentlig forsvar av avhandlingen
- de immaterialrettslige avtalene som er inngått, er så urimelige at institusjonen ikke bør medvirke i prosjektet
- søkeren ikke vil kunne oppfylle kravet om at minimum ett år av prosjektet skal gjennomføres etter at vedkommende er tatt opp til ph.d.-utdanningen, jf. § 5-1.

§ 5-4. Opptaksperiode

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier. Det er ikke anledning til å planlegge gjennomføring av ph.d.-utdanningen med en progresjon som gir lengre studieløp enn seks (6) år. Fakultetet kan i sine utfyllende regler ha strengere krav til progresjon under studieløpet.

Maksimaltid på et ph.d.-program er normalt 8 år fra startdato. Lovfestede permisjoner og pliktarbeid medregnes ikke.

Avtaleperioden kan forlenges ved permisjoner som følger av kandidatens rettigheter som arbeidstaker, eller gjennom rettigheter gitt gjennom andre finansieringskilder.

Ved lovhjemlede avbrudd forlenges opptaksperioden tilsvarende.

Opptaksperioden kan etter søknad forlenges på annet grunnlag. I søknaden må det vedlegges en redegjørelse for hva som er gjort/publisert og hva som gjenstår av ph.d.-arbeidet. Søknaden kan innvilges der fakultetet etter en samlet vurdering finner at prosjektet vil kunne gjennomføres i forlengelsesperioden.

opptakskapasiteten.

Fakultetet selv kan fastsette ytterligere vilkår for opptak.

Opptaksvedtaket skal fastsette avtaleperiode og oppnevne minst én veileder.

Opptak skal nektes om:

- a) avtaler med ekstern tredjepart er til hinder for offentliggjøring og offentlig forsvar av avhandlingen
- b) de immaterialrettslige avtalene som er inngått, er så urimelige at institusjonen ikke bør medvirke i prosjektet
- c) søkeren ikke vil kunne oppfylle kravet om at minimum ett år av doktorgradsprogrammet skal gjennomføres etter at vedkommende er tatt opp på doktorgradsprogrammet.

§ 5-3. Avtaleperiode

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier. Det er ikke anledning til å planlegge gjennomføring av ph.d.-utdanningen med en progresjon som gir lengre studieløp enn seks (6) år.

Unntaket er kandidater som deltar i organisert dobbelkompetanseutdanning. Her kan fakultet som tilbyr dobbelkompetanseutdanning gi egne regler for Avtaleperioden. Fakultetet kan i sine utfyllende regler ha strengere krav til progresjon under studieløpet.

Ved lovhjemlede avbrudd forlenges Avtaleperioden tilsvarende.

Avtaleperioden kan etter søknad forlenges på annet grunnlag. I søknaden må det vedlegges en redegjørelse for hva som er gjort og hva som gjenstår av ph.d.-arbeidet. Søknaden kan innvilges der fakultetet etter en samlet vurdering finner at prosjektet vil kunne gjennomføres i forlengelsesperioden. Bekreftelse fra veileder og grunnenhet om veiledning i forlengelsesperioden må foreligge. Ved innvilget forlengelse kan fakultetet selv sette ytterligere vilkår.

Selv om studieretten har opphørt, kan

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Bekreftelse fra veileder og grunnenhet om veiledning i forlengelsesperioden må foreligge.

Ved innvilget forlengelse kan fakultetet selv sette ytterligere vilkår.

Etter opptaksperiodens utløp opphører partenes rettigheter og plikter etter ph.d.-avtalen, slik at ph.d.-kandidaten kan miste sin rett til veiledning, kursdeltakelse og tilgang til universitetets infrastruktur. Ph.d.-kandidaten kan likevel søke om å få levere inn avhandlingen til bedømmelse for ph.d.-graden.

§ 5-5. Avslutning før avtalt tid

§ 5-5-1. Frivillig avslutning

Ph.d.-kandidaten, veilederen eller fakultetet kan ta initiativ til å avtale at ph.d.-utdanningen avsluttes før avtalt tid. Ved slik frivillig avslutning av ph.d.-utdanningen skal det ved egen avtale fastsettes hvordan partene ordner

kandidaten søke om å få levere inn avhandlingen til bedømmelse for ph.d.-graden.

§ 5-4. Ph.d.-avtalen

Opptak til ett av Universitetet i Bergens ph.d.-program formaliseres gjennom en skriftlig avtale. Ph.d.-avtalen underskrives av kandidat, veileder(e), institutt og det fakultetet kandidaten er tatt opp ved. Ph.d.-avtalen inneholder bestemmelser om partenes rettigheter og plikter i Avtaleperioden og skal sikre at kandidaten deltar regelmessig i et aktivt og relevant forskermiljø og legge til rette for at ph.d.-utdanningen skal kunne gjennomføres til avtalt tid. Minst én veileder skal være oppnevnt ved opptakstidspunktet, jf. § 5-2.

Kandidater som tilsettes ved Universitetet i Bergen undertegner egen arbeidsavtale.

Vesentlige endringer i ph.d.-avtalen som påvirker gjennomføringen av forskningsprosjektet eller opplæringsdelen, skal forelegges fakultetet til eventuell godkjenning.

§ 5-7. Infrastruktur

Kandidaten skal ha nødvendig infrastruktur for gjennomføring av forskningsprosjektet til disposisjon. Avgjørelsen av hva som anses som nødvendig infrastruktur for gjennomføring, tas av fakultetet. For kandidat med ekstern finansiering eller arbeidsplass, inngås det avtale mellom Universitetet i Bergen og ekstern part i forbindelse med det enkelte forskningsprosjektet. Slik avtale skal som hovedregel foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle kandidaten fattes, eller umiddelbart etterpå.

§ 5-5. Avslutning før avtalt tid

§ 5-5-1. Frivillig avslutning

Kandidat og fakultet kan avtale at ph.d.-utdanningen avsluttes før avtalt tid. Ved slik frivillig avslutning av ph.d.-utdanningen skal det ved egen avtale fastsettes hvordan partene ordner spørsmål om eventuelle tilsettingsforhold, finansiering, utstyr og

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

spørsmål om eventuelle tilsettingsforhold, finansiering, utstyr og rettigheter til resultater.

Ved frivillig avslutning som skyldes ph.d.-kandidatens ønske om å skifte prosjekt eller overgang til annet fakultet, skal ph.d.-kandidaten søke nytt opptak på grunnlag av det nye prosjektet.

En avhandling som er utarbeidet under organisert veiledning i et forskerutdanningsløp, kan ikke leveres inn til bedømmelse som en fri doktorgrad/dr.philos.

§ 5-5-2. Tvungen avslutning

Fakultetet kan beslutte tvungen avslutning før avtalt tid for ph.d.-utdanningen er utløpt. Slik tvungen avslutning kan besluttes hvis ett eller flere av følgende forhold foreligger:

- Gjentatte og vesentlige brudd fra ph.d.-kandidaten side av informasjons-, oppfølgings- eller rapporteringsplikt.
- Vesentlig forsinkelse i fremdriften av forskningsprosjektet av en slik art at det skaper begrunnet tvil om ph.d.-kandidaten vil kunne fullføre prosjektet innenfor avtalt tid. For å danne grunnlag for tvungen avslutning, må den vesentlige forsinkelsen skyldes forhold som ph.d.-kandidaten selv har herredømme over.
- Vesentlig forsinkelse i gjennomføringen av opplæringsdelen, grunnet forhold som ph.d.-kandidaten selv har herredømme over.
- Brudd på de forskningsetiske retningslinjer som gjelder for fagområdet, som fusk som rammes av reglene i universitets- og høyskolelovens § 4-7.
- Opptreden fra en kandidat som bryter med den tilliten som må foreligge mellom universitet og ph.d.-kandidat under gjennomføringen, også straffbare forhold knyttet til gjennomføringen av ph.d.-utdanningen.

Vedtaket om tvungen avslutning gjøres av det fakultetet hvor ph.d.-kandidaten er opptatt etter innstilling fra grunnenhet. Vedtaket kan klages til Den sentrale klagenemnd.

Dersom ph.d.-kandidaten er tilsatt ved universitetet, kan avtalen kun avsluttes dersom

rettigheter til resultater.

En avhandling som er utarbeidet under organisert veiledning i et forskerutdanningsløp, kan ikke leveres inn til bedømmelse som en fri doktorgrad/dr.philos.

§ 5-5-2. Tvungen avslutning ved forsinkelse eller manglende fremdrift

Når ett eller flere av de følgende vilkårene er oppfylt, kan fakultetet selv vedta tvungen avslutning av utdanningen:

- a) Vesentlig forsinkelse i gjennomføringen av opplæringsdelen.
- b) Gjentatte eller vesentlige brudd fra kandidatens side på informasjons-, oppfølgings- eller rapporteringsplikt, herunder unnlatt innsendelse av fremdriftsrapport, jf. § 9.
- c) Forsinkelse i fremdriften av prosjektet som er av en slik art at det skaper begrunnet tvil om kandidaten vil kunne fullføre til avtalt tid.

Tvungen avslutning etter reglene her kan bare vedtas dersom fremdriftssvikten eller forsinkelsen skyldes forhold som kandidaten selv rår over.

Vedtaket etter denne paragrafen fattes av fakultetsstyret. Klager behandles av Den sentrale klagenemnda.

§ 5-5-3. Tvungen avslutning ved fusk på eksamen eller prøver og uredelighet

Vedtaket om tvungen avslutning på bakgrunn av fusk fattes av fakultetet selv etter innstilling fra grunnenhet. Vedtaket kan klages til Den sentrale klagenemnd.

Vedtaket om tvungen avslutning på bakgrunn av uredelighet fattes av fakultetet selv etter uttalelser i Redelighetsutvalget.

§ 5-6. Oppsigelse og avskjed

En kandidat som er tilsatt ved Universitetet i Bergen kan sies opp fra sin stilling som stipendiat når det er saklig grunn i virksomhetens eller kandidatens forhold, jf. statsansatteloven §§ 19 og 20, eller avskjediges

part, skal det, i tråd med fastsatte retningslinjer, inngås egen avtale mellom kandidaten, fakultetet og den eksterne parten.

Dersom ph.d.-kandidaten er knyttet til annen arbeidsplass, skal det inngås avtale som regulerer arbeidsvilkårene, tid til doktorgradsarbeidet, driftsmidler og behov for vitenskapelig utstyr. Avtalen skal sikre at ph.d.-kandidaten deltar regelmessig i et aktivt forskningsmiljø og legge til rette for at ph.d.-utdanningen kan gjennomføres til avtalt tid.

I tilfeller hvor ph.d.-kandidaten skal ha tilknytning til utenlandske institusjoner, må institusjonens retningslinjer for slikt samarbeid følges og egne avtaler inngås på fastsatte skjema. Avtalen skal normalt foreligge sammen med opptaksavtalen.

Avtalen skal angi tidspunktet ph.d.-utdanningen påbegynnes.

Vesentlige endringer i avtalen som påvirker gjennomføringen av forskningsprosjektet eller opplæringsdelen, skal forelegges fakultetet til eventuell godkjenning.

§ 5-7. Infrastruktur

Ph.d.-kandidaten skal ha nødvendig infrastruktur for gjennomføring av forskningsprosjektet til disposisjon. Avgjørelsen av hva som anses som nødvendig infrastruktur for gjennomføring, tas ved grunnenhet/fakultetet. For ph.d.-kandidat med ekstern finansiering og/eller arbeidsplass, inngås det avtale mellom grunnenhet/fakultetet og ekstern part i forbindelse med det enkelte forskningsprosjektet. Slik avtale skal som hovedregel foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle ph.d.-kandidaten gjøres, eller umiddelbart etterpå.

Del III. Gjennomføring

§ 6. Veiledning

Del III. Gjennomføring

§ 6. Veiledning

Arbeidet med ph.d.-avhandlingen skal foregå under individuell veiledning. Fakultet, institutt og veilederne skal sammen sikre at kandidaten deltar i et aktivt forskningsmiljø.

§ 6-1. Veiledning

Arbeidet med ph.d.-avhandlingen skal foregå under individuell veiledning, og ph.d.-kandidaten skal ha jevnlig kontakt med sin(e) veileder(e) og skal inngå i et aktivt forskningsmiljø. Ph.d.-kandidaten skal ha anledning til å få sitt avhandlingsarbeid drøftet i seminar.

Når arbeidet med en ph.d.-avhandling involverer flere institutt, skal faglig kreditt og eventuell økonomisk uttelling for det enkelte institutt nedfelles i egen avtale (opptaksavtale del B). Dette gjelder også når veilederne for en avhandling kommer fra ulike institutt. Se eget punkt i opptaksavtalen om dette.

Ph.d.-kandidaten bør som hovedregel ha to veiledere, hvor en oppnevnes som hovedveileder. Veilederne oppnevnes av fakultetet selv og hovedveileder bør være oppnevnt på opptakstidspunktet. I tillegg kan det oppnevnes en eller flere medveiledere. Veileder(e) skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse innenfor fagfeltet og være aktive forskere. Minst en av de oppnevnte veilederne bør ha tidligere erfaring fra veiledning av kandidater på master- og/eller ph.d.-nivå.

Hovedveileder har det faglige og administrative hovedansvaret for ph.d.-utdanningen for ph.d.-kandidaten og skal være ph.d.-kandidatens primære kontakt i det daglige. Hovedveileder skal normalt være tilsatt ved det fakultet der ph.d.-kandidaten er tatt opp, eller fra institusjoner godkjent av fakultetet. Ekstern veileder kan være hovedveileder basert på avtaler mellom den institusjonen vedkommende er ansatt ved og UiB. Dersom fakultetet oppnevner ekstern hovedveileder, skal det oppnevnes medveileder fra fakultetet.

Medveileder(e) er øvrig(e) fagperson(er) som gir veiledning og som deler det faglige ansvaret for ph.d.-kandidaten med hovedveileder.

Ekstern veileder er en veileder fra et annet fakultet enn det ph.d.-kandidaten er tatt opp ved, eller som kommer fra en institusjon utenfor Universitetet i Bergen.

§ 6-1. Oppnevning av veiledere

Kandidaten skal som hovedregel ha to veiledere. En oppnevnes som hovedveileder. Veilederne oppnevnes av fakultetet selv og hovedveileder skal være oppnevnt på opptakstidspunktet. I tillegg kan det oppnevnes en eller flere medveiledere.

Veiledere skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse innenfor fagfeltet og være aktive forskere. Minst en av de oppnevnte veilederne skal ha erfaring fra veiledning av kandidater på master- eller ph.d.-nivå.

Hovedveileder skal normalt være tilsatt ved det fakultet der kandidaten er tatt opp. Fakultetet kan oppnevne ekstern hovedveileder. I slike tilfeller skal medveileder være tilsatt ved fakultetet.

Habilitetsreglene i forvaltningslovens andre kapittel, «Om ugildhet», §§ 6 til 10, gjelder for veilederne.

Kandidat og veileder kan be institusjonen om å oppnevne ny veileder for kandidaten. Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt. Tvister om veileders og kandidats faglige rettigheter og plikter kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved fakultetet. Avgjørelse fra fakultetet kan påklages til den sentrale klagenemnda.

Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 flg. gjelder for veilederne.

§ 6-2. Veiledningens innhold

Ph.d.-kandidaten og veiledere bør ha jevnlig kontakt. Veileder har ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling. Kontakthypigheten bør fremgå av den årlige fremdriftsrapporteringen, jf. § 9.

Veilederne plikter å holde seg orientert om fremdriften i ph.d.-kandidatens arbeid og vurdere den i forhold til prosjektbeskrivelsens fremdriftsplan, jf. § 5-1. Veileder plikter å følge opp faglige forhold som kan medføre forsinket gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at denne kan fullføres innenfor normert tid.

Veilederne skal gi råd om formulering og avgrensning av tema og problemstillinger, drøfte og vurdere hypoteser og metoder, drøfte resultater og tolkningen av disse, drøfte opplegg og gjennomføring av fremstillingen, som disposisjon, språklig form og dokumentasjon og gi hjelp til orientering i faglitteratur og datagrunnlag i forhold til bibliotek og arkiv. Veilederne skal gi ph.d.-kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til avhandlingen.

§ 6-3. Midtveisevaluering

Hver ph.d.-kandidat skal gjennomgå en midtveisevaluering. Fakultetet bestemmer tidspunkt og form og kan gi alminnelige retningslinjer. Som hovedregel skal midtveisevalueringen inkludere faglige innspill fra forskere innenfor ph.d.-kandidatens eget fagfelt og/eller tilgrensende fagfelt.

Midtveisevalueringen, i likhet med den jevnlig rapporteringen, har som hovedformål å hjelpe ph.d.-kandidaten, ved å identifisere forhold som medfører risiko for at prosjektet stanser opp eller blir forsinket, samt å gi innspill

§ 6-2. Veiledningens innhold

Hovedveileder har ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling og progresjon og skal være kandidatens primære kontakt.

Kandidaten og veiledere bør ha jevnlig kontakt. Universitetet i Bergens etiske retningslinjer skal ligge til grunn for veiledningsforholdet. Veileder har ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling. Kontakthypigheten bør fremgå av den årlige fremdriftsrapporteringen, jf. § 9.

Veilederne plikter å holde seg orientert om fremdriften i kandidatens arbeid og vurdere den i forhold til prosjektbeskrivelsens fremdriftsplan, jf. § 5-1. Veileder plikter å følge opp faglige forhold som kan medføre forsinket gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at denne kan fullføres innenfor normert tid.

Veilederne skal gi råd om formulering og avgrensning av tema og problemstillinger, drøfte og vurdere hypoteser og metoder, drøfte resultater og tolkningen av disse, drøfte opplegg og gjennomføring av fremstillingen, som disposisjon, språklig form og dokumentasjon og gi hjelp til orientering i faglitteratur og datagrunnlag i forhold til bibliotek og arkiv. Veilederne skal gi kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til avhandlingen.

§ 6-3. Midtveisevaluering

Hver kandidat skal gjennomgå en midtveisevaluering. Som hovedregel skal midtveisevalueringen inkludere faglige innspill fra forskere innenfor kandidatens eget fagfelt og tilgrensende fagfelt. Midtveisevalueringen har som hovedformål å hjelpe kandidaten til å identifisere forhold som medfører risiko for at prosjektet stanser opp eller blir forsinket, samt å gi innspill som kan øke kvaliteten i arbeidet. Fakultet, veileder og kandidat plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre fare for forsinket eller manglende gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at utdanningen, så langt som mulig, kan bli gjennomført innenfor

som kan øke kvaliteten i arbeidet. Fakultet, veileder(e) og ph.d.-kandidat plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre fare for forsinket eller manglende gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at utdanningen, så langt som mulig, kan bli gjennomført innenfor normert tidsramme.

§ 6-4. Avslutning av veiledningen

Ph.d.-kandidaten og veileder kan ved enighet be fakultetet om å oppnevne ny veileder for ph.d.-kandidaten. Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt.

Hvis en ph.d.-kandidat eller veileder finner at den annen part ikke etterlever sine forpliktelser slik de er spesifisert i denne forskriften og i tilhørende avtaler, plikter den part som hevder at det foreligger brudd på forpliktelser å ta dette opp med den annen part. Ph.d.-kandidaten og veileder skal i fellesskap søke å finne en løsning på situasjonen som er oppstått.

Hvis partene etter drøfting ikke er kommet fram til enighet om hvordan situasjonen skal løses, kan ph.d.-kandidaten eller veileder be om å bli løst fra veiledningsavtalen. En anmodning om å bli løst fra veiledningsavtalen skal sendes til fakultetet, som eventuelt vedtar å løse ph.d.-kandidat og veileder fra avtalen.

I forbindelse med denne beslutningen skal fakultetet påse at kandidaten skriver under veilederavtale med ny veileder.

Veilederen/veilederne og fakultetet skal påse at rettighetstvister og eventuelle andre forhold som kan medføre konflikter, i størst mulig grad avklares på et tidlig tidspunkt, slik at det ikke oppstår fare for forsinkelse i ph.d.-kandidatens prosjekt.

Tvister om veileders og ph.d.-kandidatens faglige rettigheter og plikter kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved vedkommende fakultetet. Avgjørelsen fra fakultetet kan påklages til Den sentrale klagenemnd.

§ 7. Opplæringsdelen

§ 7-1. Opplæringsdelens formål

normert tidsramme.

Retningslinjene for midtveisevaluering fremgår av fakultetets programbeskrivelse.

§ 7. Opplæringsdelen

§ 7-1. Opplæringsdelens formål

Fakultetet har ansvar for at opplæringsdelen, sammen med avhandlingsarbeidet, gir

Ph.d.- utdanningen skal være lagt opp slik at den skal kunne fullføres innenfor normert tidsramme.

Institusjonen har ansvar for at opplæringsdelen, sammen med avhandlingsarbeidet, gir utdanning på høyt faglig nivå og etter internasjonal standard, med gjennomføring av et vitenskapelig arbeid, trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode. Opplæringen skal sammen med forskningsarbeidet bidra til oppnåelse av forventet læringsutbytte i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

Dersom institusjonen ikke selv tilbyr hele opplæringsdelen, skal forholdene legges til rette for at ph.d.-kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre institusjoner.

§ 7-2. Opplæringsdelens omfang

Opplæringsdelen skal tilsvare minst 30 studiepoeng, hvorav minst 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak. Elementer som skal inngå i opplæringsdelen, bør ikke være eldre enn fem (5) år ved opptaksdato.

Opplæringsdelen skal være gjennomført og godkjent før avhandlingen innleveres. Alle elementer som inngår i opplæringsdelen skal dokumenteres.

§ 7-3. Opplæringsdelens innhold

Opplæringsdelen av ph.d.-utdanningen skal inneholde faglig og metodisk skoleing som er ønskelig av hensyn til arbeidet med avhandlingen og for kvalifisering til yrker hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt. I tillegg skal opplæringsdelen gi trening i formidling av faglig arbeid overfor fagfeller, studenter og allmennheten. Opplæringsdelen skal inneholde vitenskapsteori og etikk med et omfang som minst gir fem (5) studiepoeng.

Fakultetet er ansvarlig for å gi alle ph.d.-kandidater tilbud om opplæring på høyt vitenskapelig nivå. Dersom fakultetet ikke selv arrangerer hele opplæringsdelen, skal fakultetet legge til rette for at ph.d.-kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre

utdanning på høyt faglig nivå og etter internasjonal standard. Opplæringsdelen skal gi trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode. Opplæringen skal sammen med forskningsarbeidet bidra til oppnåelse av forventet læringsutbytte i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

Dersom fakultetet ikke selv tilbyr hele opplæringsdelen, skal forholdene legges til rette for at kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre institusjoner.

§ 7-2. Opplæringsdelens omfang

Opplæringsdelen skal tilsvare minst 30 studiepoeng, hvorav minst 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak. Elementer som skal inngå i opplæringsdelen, bør ikke være eldre enn fem (5) år ved opptaksdato.

Opplæringsdelen skal være gjennomført og godkjent før avhandlingen innleveres. Alle elementer som inngår i opplæringsdelen skal dokumenteres.

§ 7-3. Opplæringsdelens innhold

Opplæringsdelen skal inneholde vitenskapsteori og etikk med et omfang som gir minst fem (5) studiepoeng. Utover dette fastsetter fakultetet selv hvilke elementer som kan inngå i opplæringsdelen, krav til dokumentasjon og rangeringsregler for opptak til kurs eller emner på ph.d.-nivå som tilbys ved fakultetet.

Eksamener i opplæringsdelen er regulert av bestemmelsene om eksamen i Lov om universiteter og høyskoler samt forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Bergen.

Fakultetet selv fatter vedtak om godkjenning av opplæringsdelen. Fakultetet kan godkjenne at kurs og andre faglige aktiviteter gjennomført utenfor Universitetet i Bergen inngår i opplæringsdelen.

enheter/fakulteter, eller ved en annen institusjon som gir godkjent doktorgradsopplæring. Faglige nettverk og forskerskoler kan involveres.

Opplæringen kan gis dels som regelmessige forelesninger/seminarer, dels som kortere intensive samlinger eller i annen form godkjent av fakultetet. I de fag der det ikke foreligger egnet kurstilbud, kan individuelt lesepensum godkjennes som del av opplæringen. Som et ledd i opplæringsdelen kan ph.d.-kandidaten holde vitenskapelige innlegg, seminar eller forelesninger og på denne måten få øvelse i faglig formidling. Populærvitenskapelig arbeid som krever tilnærmet samme arbeidsinnsats, kan godkjennes som tilsvarende skolering i faglig formidling.

Alle som er tatt opp til ph.d.-utdanningen, skal følge opplæringsdelen. Det kreves dokumentasjon for at ph.d.-kandidaten har tilegnet seg nødvendige faglige kunnskaper. Slik dokumentasjon kan skje gjennom obligatoriske praktiske øvelser, skriftlige eller muntlige prøver, forelesninger, seminarundervisning eller i form av vitenskapelige og/eller populærvitenskapelige artikler eller i annen form godkjent av fakultetet.

Fakultetet kan likevel frita for deltakelse i deler av opplæringsprogrammet når tilsvarende krav er oppfylt ved annen enhet/fakultet eller institusjon som gir godkjent opplæring. Det kan også gis helt eller delvis fritak for slik deltakelse dersom annen opplæring eller forskningsmessig erfaring som gir tilsvarende kompetanse, kan dokumenteres, for eksempel ved forskningsopphold ved annen forskningsinstitusjon, gjennom faglige nettverk og deltakelse i nasjonale eller internasjonale forskerkurs og forskerskoler.

§ 8. Ph.d.-kandidatens rettigheter ved permisjon

Ph.d.-kandidater som har foreldrepermisjon fra ph.d.-utdanningen, kan likevel følge undervisning og avlegge eksamener i emner og kurs som skal inngå som en del av kandidatens opplæringsdel under permisjonstiden, i tråd med lov om folketrygd (folketrygdloven),

§ 8. Kandidatens rettigheter ved permisjon

Kandidater som har lovhjemlede permisjoner fra ph.d.-utdanningen, kan likevel følge undervisning og avlegge eksamener i emner og kurs som skal inngå som en del av kandidatens opplæringsdel under permisjonstiden, i tråd med lov om folketrygd (folketrygdloven), kapittel 14, § 14-10, fjerde ledd og NAVs rundskriv til § 14-10, fjerde ledd, av 18.12.2006.

Kandidaten må sørge for at lærestedet blir informert om permisjoner som blir innvilget av

<p>kapittel 14, § 14-10, fjerde ledd.</p> <p>§ 9. Rapportering</p> <p>I løpet av avtaleperioden skal ph.d.-kandidaten og hovedveileder, hvert år levere separate skriftlige rapporter om framdriften av ph.d.-utdanningen. Rapportene skal sendes til og godkjennes av fakultetet eller av andre enheter som fakultetet har delegert dette til.</p> <p>Fakultet, veileder(e) og ph.d.-kandidaten plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre fare for forsinket eller manglende gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at utdanningen, så langt som mulig, kan bli gjennomført innenfor normert tidsramme.</p> <p>Ph.d.-kandidat og veileder har et likeverdig ansvar for rapportering. Manglende eller utilfredsstillende framdriftsrapportering kan medføre tvungen avslutning av ph.d.-utdanningen før avtaleperiodens utløp. Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten kan bli fratatt veilederansvaret.</p> <p>§ 10. Ph.d.-avhandlingen</p> <p>§ 10-1. Krav til avhandlingen</p> <p>Avhandlingen skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid av internasjonal standard og på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering, metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og framstillingsform. Avhandlingen skal kunne bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ha et faglig nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets</p>	<p>arbeidsgiver, hvis disse to ikke er de samme.</p> <p>§ 9. Rapportering</p> <p>I løpet av avtaleperioden skal kandidaten og hovedveileder, hvert år levere separate rapporter om framdriften av ph.d.-utdanningen på fastsatt måte og til fastsatte frister. Fakultetet går gjennom rapportene.</p> <p>Kandidat og veileder har et likeverdig ansvar for rapportering. Manglende eller utilfredsstillende framdriftsrapportering kan medføre tvungen avslutning av ph.d.-utdanningen før avtaleperiodens utløp. Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten kan bli fratatt veilederansvaret.</p> <p>Kandidat og hovedveileder skal i forbindelse med rapportering gå gjennom planen for prosjektet og vurdere behov for justeringer. Betydelige endringer skal godkjennes av fakultetet selv.</p> <p>Fakultetet kan ved behov kreve særskilt rapportering.</p> <p>§ 10. Ph.d.-avhandlingen</p> <p>§ 10-1. Krav til avhandlingen</p> <p>Avhandlingen skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid av internasjonal standard og på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering, metodisk, forskningsetisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og framstillingsform. Avhandlingen skal kunne utvikle ny faglig kunnskap og ha et faglig nivå som tilsier at forskningen vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.</p> <p>Avhandlingen kan være et frittstående arbeid</p>
---	---

vitenskapelige litteratur.

Avhandlingen kan være et frittstående arbeid eller en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i studiet.

Flere arbeider kan godkjennes som deler av avhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen.

Et arbeid eller deler av arbeid som ph.d.-kandidaten tidligere har fått godkjent for doktorgraden ved norsk eller utenlandsk universitet eller høgskole, kan ikke bli gjenstand for bedømmelse, selv om arbeidet innleveres i omarbeidet form.

§ 10-2. Fellesarbeid

Fellesarbeid godtas til bedømmelse (også som ett av flere arbeider, jf. § 10-1) forutsatt at ph.d.-kandidatens bidrag representerer en selvstendig innsats som kan identifiseres i den utstrekning det er nødvendig for vurderingen. I slike tilfeller skal det innhentes erklæringer fra de øvrige forfatterne, eller sentrale representanter for disse og eventuelt andre som har fulgt arbeidet, slik at ph.d.-kandidatens innsats kan identifiseres. Fellesarbeid bør i størst mulig grad avtales på forhånd.

Dersom et skriftlig arbeid er blitt til i samarbeid med andre forfattere, skal ph.d.-kandidaten følge normene for medforfatterskap som er allment akseptert i fagmiljøet og i henhold til internasjonale standarder.

I avhandlinger hvor det inngår arbeider med flere forfattere, skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver ph.d.-kandidatens innsats i hvert enkelt arbeid.

§ 10-3. Arbeider som ikke godtas

Arbeid som har vært godtatt som grunnlag for tidligere avlagte eksamener eller grader, kan ikke antas til bedømmelse med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider. Data, analyser eller metoder fra tidligere grader kan likevel benyttes som grunnlag for arbeid

eller en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i studiet.

Flere arbeider kan godkjennes som deler av avhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen.

Et arbeid eller deler av arbeid som kandidaten tidligere har fått godkjent for ph.d.-graden ved norsk eller utenlandsk universitet eller høgskole, kan ikke bli gjenstand for bedømmelse, selv om arbeidet innleveres i omarbeidet form.

§ 10-2. Fellesarbeid

Dersom et skriftlig arbeid er blitt til i samvirke med andre forfattere, skal kandidaten følge de normer for medforfatterskap som er allment akseptert i fagmiljøet og Universitetet i Bergens retningslinjer for medforfatterskap og internasjonale standarder.

I avhandlinger hvor det inngår arbeider med flere forfattere skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver kandidaten og den enkelte medforfatters innsats i hvert enkeltarbeid.

§ 10-3. Arbeider som ikke godtas

Arbeid som har vært godtatt som grunnlag for tidligere avlagte eksamener eller grader, kan ikke antas til bedømmelse med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider. Data, analyser eller metoder fra tidligere grader kan likevel benyttes som grunnlag for arbeid med ph.d.-prosjektet.

Ved bruk av publiserte arbeider kan disse ikke godtas som del av avhandlingen hvis de ved

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

med ph.d.-prosjektet.

Ved bruk av publiserte arbeider kan disse ikke godtas som del av avhandlingen hvis de ved opptakstidspunkt er eldre enn fem (5) år fra publiseringsdato. Det kan dispensere fra dette kravet dersom helt ekstraordinære forhold tilsier det.

Avhandlingen kan innleveres for bedømmelse ved kun ett lærested, jf. § 11-3.

§ 10-4. Språk

Avhandlingen skal være skrevet på engelsk, norsk, svensk eller dansk. Dersom ph.d.-kandidaten ønsker å benytte et annet språk enn disse, skal det være søkt og gitt tillatelse til dette ved opptak, jf. § 5-1.

§ 10-5. IPR-rettigheiter

Universitetets IPR-reglement, se Reglement om håndtering av ansattes rettigheter til forsknings- og arbeidsresultater ved Universitetet i Bergen, vedtatt av universitetsstyret i sak 74/10 (1. desember 2010), gjelder for alle som er tatt opp som ph.d.-kandidater innenfor ph.d.-utdanningen ved Universitetet i Bergen. Dersom ph.d.-kandidaten er ansatt ved en institusjon som har et annet reglement enn det UiB har, må forhold knyttet til IPR og regulering av rettigheter mellom samarbeidende institusjoner nedfelles i avtale.

Den som skaper et forsknings- eller arbeidsresultat, har i utgangspunktet rettighetene til dette med mindre annet følger av lov, avtale eller Reglement om håndtering av ansattes rettigheter til forsknings- og arbeidsresultater ved Universitetet i Bergen. I reglementet er det bestemmelser om plikten som er gitt i lov om å melde fra om resultater fra forskning som kan ha potensial for næringsmessig utnyttning.

Del IV. Fullføring

opptakstidspunkt er eldre enn fem (5) år fra publiseringsdato. Det kan dispensere fra dette kravet dersom helt ekstraordinære forhold tilsier det.

Avhandlingen kan innleveres for bedømmelse ved kun ett lærested.

§ 10-4. Språk

Fakultetet bestemmer hvilke språk som kan benyttes i en avhandling.

§ 10-5. Meldeplikt om arbeidsresultater som har potensial for næringsmessig utnyttelse

Kandidater som er tilsatt ved Universitetet i Bergen har meldeplikt om arbeidsresultater med næringsmessig potensial som gjøres i arbeidsforholdet etter lov 17. april 1970 nr. 21 om arbeidstakeroppfinnelser, åndsverkloven 12. mai 1961 nr. 2 og kretsmønsterloven 15. juni 1990 nr. 27, samt andre arbeidsresultater som er omfattet av Universitetet i Bergens politikk for immaterielle rettigheter.

For kandidater med ekstern arbeidsgiver skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i avtale mellom Universitetet i Bergen, kandidaten og den eksterne arbeidsgiveren.

Regulering av rettigheter mellom samarbeidende institusjoner må være fastsatt i skriftlig avtale.

For kandidater uten arbeidsgiver skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i opptaksavtalen mellom Universitetet i Bergen og kandidaten.

Del IV. Fullføring

§ 11. Søknad om bedømmelse

§ 11-1. Innlevering

§ 11. Bedømmelse

§ 11-1. Grunnlag for bedømmelse

Doktorgraden tildeles på grunnlag av:

- a Godkjent gjennomføring av
  - . opplæringsprogrammet, eventuelt annen godkjent faglig skoloring eller kompetanse
- b Godkjent vitenskapelig avhandling
  - .
- c Godkjent prøveforelesning over oppgitt
  - . emne og et tilfredsstillende forsvar i en offentlig disputas.

§ 11-2. Tidsbruk fra innlevering til disputas

Institusjonen må bestrebe at tiden fra innlevering av avhandlingen til disputas er kortest mulig. Det skal normalt ikke gå mer enn fem (5) måneder fra innlevering til disputas.

Det er hovedveileders ansvar å gjøre fakultetet oppmerksom på at innlevering er nært forestående, slik at nødvendige forberedelser kan starte.

§ 11-3. Innlevering, tilbaketrekking

Søknad om å få avhandlingen bedømt rettes til det fakultet ph.d.-kandidaten er knyttet til. Med søknaden skal det følge det antallet eksemplarer av avhandlingen som fakultetet bestemmer. Sammen med søknaden skal det foreligge dokumentasjon for at opplæringsdelen er fullført og godkjent, jf. § 7-2. Dersom avhandlingen godkjennes til disputas, leveres ytterligere det antallet eksemplarer som kreves av det enkelte fakultet. Avhandlingen leveres i standardisert format og i den form (papirbasert/elektronisk) fakultetet bestemmer.

Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Avhandlingen vil bli vurdert slik den er innlevert.

Som vedlegg til søknaden skal følge:

- Avhandlingen i godkjent format og i henhold til institusjonens bestemmelser i den form og det antall eksemplarer institusjonen har bestemt

Søknad om å få avhandlingen bedømt rettes til fakultetet. Kravene for å tildele ph.d.-graden fremgår av § 2-3.

Søknaden kan først leveres når opplæringsdelen er godkjent.

Fakultetet selv fastsetter i programbeskrivelsen hvilken dokumentasjon som skal følge søknaden.

Fakultetet behandler søknad om å få avhandlingen bedømt. Fakultetet kan på selvstendig grunnlag avvise søknad om å få avhandlingen bedømt dersom det er åpenbart at avhandlingen ikke har høy nok vitenskapelig kvalitet og vil bli underkjent av en komité.

Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Avhandlingen vil bli vurdert slik den er innlevert.

§ 11-2. Innlevering til ny bedømmelse

En doktorgradsavhandling som fakultetet selv ikke har funnet verdig til forsvar, kan bedømmes i omarbeidet utgave. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt ved Universitetet i Bergen og ikke funnet verdig til å forsvares.

Hvis en avhandling leveres inn i omarbeidet versjon for ny bedømmelse, bør minst ett medlem fra den opprinnelige bedømmelseskomitéen delta i den nye komitéens arbeid.

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

- Dokumentasjon av nødvendige tillatelser, som etiske avklaringer jf. § 5-1 annet ledd
- Medforfattererklæringer hvor dette er påkrevd i henhold til § 10-2
- Erklæring om ph.d.-arbeidet leveres inn til bedømmelse for første eller andre gang
- Erklæring om at ph.d.-arbeidet ikke er levert inn til bedømmelse ved annen institusjon.

Fakultetet behandler søknad om å få avhandlingen bedømt. Fakultetet kan på selvstendig grunnlag avvise søknad om å få avhandlingen bedømt dersom det er åpenbart at avhandlingen ikke har høy nok vitenskapelig kvalitet og vil bli underkjent av en komité.

Søknader som ikke fyller kravene, skal avvises.

§ 11-4. Oppnevning av bedømmelseskomité

Til å bedømme avhandlingen og forsvaret av den, oppnevner fakultetet etter forslag fra vedkommende institutt, en sakkyndig bedømmelseskomité på minst 3 medlemmer. Begrunnelsen bør vise hvordan komitéen samlet dekker avhandlingens fagfelt.

Fakultetet utpeker en av sine representanter til komitéens leder. Når særlige grunner tilsier det, kan fakultetet oppnevne en administrativ leder som ikke deltar i den faglige bedømmelsen av avhandlingen. Så vidt mulig skal to av komitémedlemmene være uten tilknytning til UiB. Minst ett av medlemmene bør være fra utenlandsk lærested. Medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse. Det kjønn som ph.d.-kandidaten har, bør være representert i komiteen. Komiteen skal normalt settes sammen slik at begge kjønn er representert. Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 flg. gjelder for komitéens medlemmer, og jf. lovens § 10.

Oppnevnt veileder kan ikke være medlem av komitéen, men kan om ønskelig innkalles til samtaler i denne for å gjøre rede for veiledningen og arbeid med avhandlingen. Oppnevnt veileder kan heller ikke administrere komitéens arbeid eller lede disputasen. Dette må imidlertid ikke hindre samarbeid om grader med institusjoner som har en annen praksis.

§ 11-3. Oppnevning av bedømmelseskomité

Når fakultetet selv har godkjent søknad om å få avhandlingen bedømt, oppnevner fakultetet selv en sakkyndig bedømmelseskomité på minst tre medlemmer som skal bedømme avhandlingen. Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 gjelder for komiteens medlemmer.

Grunnenheten foreslår bedømmelseskomité. Forslaget skal begrunnes og vise hvordan komiteen samlet dekker avhandlingens fagfelt. Kandidaten skal underrettes om forslaget til sammensetning av komité, og har anledning til å innlevere skriftlige merknader senest fem (5) virkedager etter at grunnenheten har oversendt forslaget til fakultetet. Fakultetet selv fatter beslutning om hvorvidt merknadene skal tas til følge.

Det bør normalt ikke gå mer enn fire (4) uker fra søknaden om å få avhandlingen bedømt er godkjent til komiteen er oppnevnt.

Bedømmelseskomiteen skal normalt settes sammen slik at:

- begge kjønn er representert
- flertallet er uten hovedstilling ved Universitetet i Bergen
- ett av medlemmene, om mulig, er fra en relevant utenlandsk institusjon
- alle medlemmene har doktorgrad eller tilsvarende kompetanse

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Det bør normalt ikke gå mer enn én måned fra avhandlingen innleveres til ph.d.-kandidaten underrettes om komitéens sammensetning. Ph.d.-kandidaten skal gis anledning til å innlevere skriftlige merknader om komitéens sammensetning, senest innen én uke etter at forslaget til sammensetning er gjort kjent for kandidaten.

Hvis en avhandling leveres inn i omarbeidet versjon for ny bedømmelse, se § 12-5, bør minst ett medlem fra den opprinnelige bedømmelseskomiteén delta i den nye komitéens arbeid.

Komiteens innstilling skal normalt foreligge senest tre måneder etter at komiteen har mottatt avhandlingen.

§ 12. Komitéens innstilling og behandling av innstillingen

§ 12-1. Komitéens innstilling og ph.d.-kandidatens merknader

Komiteén gir en begrunnet innstilling innen en frist satt av fakultetet, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser, om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Dissenser skal begrunnes. Komiteén kan kreve framlagt ph.d.-kandidatens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomiteéns innstilling med eventuelle dissenser og individuelle uttalelser sendes til fakultet, og skal så snart som mulig oversendes ph.d.-kandidaten, som gis en frist på ti (10) arbeidsdager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.

Dersom ph.d.-kandidatens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteén før fakultetet gjør realitetsvedtak i saken.

Bedømmelseskomiteéns innstilling med eventuelle merknader behandles av fakultetsstyret eller det organet dette bemyndiger.

§ 12-2. Retting av formelle feil i avhandlingen

- flertallet i bedømmelseskomiteen er eksterne medlemmer

Dersom kriteriene fravikes skal dette begrunnes særskilt. Oppnevnt veileder kan ikke være medlem av komiteen. Fakultetet utpeker en av sine representanter til komiteens leder.

§ 12. Bedømmelseskomiteens innstilling og behandling av innstillingen

§ 12-1. Bedømmelseskomiteens innstilling og kandidatens merknader

Bedømmelseskomiteen avgir en begrunnet innstilling om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden, innen fakultetets fastsatte frist. Innstillingen og eventuelle dissenser skal begrunnes. Bedømmelseskomiteen kan kreve framlagt kandidatens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomiteéns innstilling med eventuelle dissenser sendes til fakultet, og skal så snart som mulig oversendes kandidaten, som gis en frist på ti (10) virkedager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.

Dersom kandidatens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteen før fakultetet gjør vedtak i saken.

Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle merknader behandles av fakultet selv.

Ph.d.-kandidaten kan etter innlevering søke om tillatelse til å rette formelle feil i avhandlingen. Søknaden skal vedlegges en fullstendig oversikt over de feil (errata) som ønskes rettet. Søknad om retting av formelle feil må leveres inn senest fire (4) uker før komiteens frist for avlevering av innstilling og kan bare skje en gang.

§ 12-3. Fakultets behandling av enstemmig innstilling

Dekanen kan på fullmakt godkjenne en komitéinnstilling når den enstemmig konkluderer med at avhandlingen er verdig til å forsvares for doktorgraden.

Dersom dekanen legger innstillingen fram for fakultetsstyret, og dersom minst 2/3 av fakultetsstyrets frammøtte medlemmer finner at det er begrunnet tvil om en avhandling bør godkjennes, skal fakultetsstyret innhente avklaring fra bedømmelseskomiteen. Hvis slik kontakt ikke har gitt eller antas å ville gi ønsket avklaring, skal fakultetsstyret oppnevne to nye sakkyndige som skal gi individuelle uttalelser om avhandlingen. Ph.d.-kandidaten skal underrettes om denne oppnevningen. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges ph.d.-kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader innen en gitt frist.

Dersom 2/3 av fakultetsstyrets frammøtte medlemmer stemmer mot den opprinnelige innstillingen, kan fakultetsstyret vedta å gå mot den opprinnelige innstillingen, selv om konklusjonen i den opprinnelige innstillingen får støtte av én eller begge av de to nye sakkyndige.

§ 12-4. Fakultets behandling av delt innstilling

Dersom det er dissens i komitéen, kan fakultetsstyret uten ytterligere bedømmelse gjøre vedtak i saken med 2/3 flertall. Dersom 2/3 flertall ikke oppnås, skal fakultetsstyret søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen, eller, hvis slik kontakt ikke har gitt eller antas å ville gi ønsket avklaring, skal fakultetsstyret oppnevne to nye sakkyndige, som gir individuelle uttalelser om avhandlingen. Ph.d.-

§ 12-2. Retting av formelle feil i avhandlingen

Kandidaten kan etter innlevering søke om tillatelse til å rette formelle feil i avhandlingen. Søknaden skal vedlegges en fullstendig oversikt over de feil (errata) som ønskes rettet. Fakultetet fastsetter frist for søknad om retting av formelle feil. Slik retting av formelle feil kan bare skje en gang.

§ 12-3. Fakultets behandling av bedømmelseskomiteens innstilling

På grunnlag av bedømmelseskomiteens innstilling fatter fakultetet selv vedtak om hvorvidt en doktorgradsavhandling er verdig til å forsvares.

Dersom fakultetet selv finner at det foreligger begrunnet tvil om komiteens innstilling eller dersom komiteen avgir delt innstilling, kan fakultetet selv søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen og/eller oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen.

Eventuelle tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader.

kandidaten skal underrettes om denne oppnevningen. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges ph.d.-kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader innen en gitt frist.

Dersom begge de nye sakkyndige slutter seg til konklusjonene fra flertallet i den opprinnelige komitéen, skal denne innstillingen følges. Dersom mindretallets konklusjon får støtte fra en av eller begge de nye sakkyndige, kan fakultetsstyret selv gjøre vedtak med 2/3 flertall.

§ 12-5. Innlevering til ny bedømmelse

En avhandling som ikke er blitt godkjent ved en tidligere bedømmelse, kan innleveres til ny bedømmelse i omarbeidet form, enten som eneste arbeid eller som ett av flere sammenhengende arbeider.

En avhandling som ikke godkjennes for disputas, kan innleveres i omarbeidet utgave først seks (6) måneder etter at institusjonen har vedtatt dette. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Ph.d.-kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt og ikke blitt funnet verdig til å forsvares.

§ 12-6. Resultatet av behandlingen

Ph.d.-kandidaten underrettes om utfallet av behandlingen.

§ 12-7. Offentlig tilgjengelighet

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to uker før disputasen holdes. Avhandlingen gjøres tilgjengelig i den form den ble innlevert til bedømmelse.

Det kan ikke gis restriksjoner på offentliggjøring og publisering av en doktorgradsavhandling, med unntak for en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjørelse/publisering. Slik utsettelse kan

§ 12-4. Innlevering til ny bedømmelse

En doktorgradsavhandling som fakultetet selv ikke har funnet verdig til forsvar, kan bedømmes i omarbeidet utgave. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Ph.d.-kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt ved Universitetet i Bergen og ikke funnet verdig til å forsvares.

Hvis en avhandling leveres inn i omarbeidet versjon for ny bedømmelse, bør minst ett medlem fra den opprinnelige bedømmelseskomitéen delta i den nye komitéens arbeid.

§ 12-5. Krav til avhandlingen

Når avhandlingen er funnet verdig til å forsvares, skal kandidaten levere avhandlingen til fakultetet i standardisert format og i henhold til fakultetets bestemmelser. Kandidaten skal også levere et sammendrag av avhandlingen på engelsk og en pressemelding på norsk.

§ 12-6. Offentliggjøring

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to (2) uker før dato for disputas. Avhandlingen gjøres tilgjengelig i den form den ble innlevert til bedømmelse, eventuelt etter rettinger som nevnt i § 12-2.

Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring av en doktorgradsavhandling med unntak av en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjøring. Slik utsettelse

skje når ph.d.-utdanningen delvis eller i sin helhet er finansiert av en ekstern part og for at den eksterne parten skal kunne ta stilling til patentering/kommersialisering, jf. opptaksavtalens del C. Ekstern part kan ikke stille vilkår om at hele eller deler av ph.d.-avhandlingen ikke skal kunne offentliggjøres eller publiseres.

Ved publisering av avhandlingen skal ph.d.-kandidater følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjoner. Hovedregelen er at en institusjon skal oppgis som adresse i en publikasjon dersom den har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for en forfatters medvirkning til det publiserte arbeidet. Samme forfatter skal oppgi også andre institusjoner som adresse dersom disse i hvert enkelt tilfelle tilfredsstiller kravet til medvirkning.

§ 12-8. Sammendrag av avhandlingen, pressemelding

Det skal utarbeides et sammendrag av avhandlingen på engelsk (1-3 sider), med sikte på å gjøre avhandlingen og dens resultater kjent for forskningsmiljø i inn- og utland. Sammendraget skal følge avhandlingen.

I god tid før disputasen finner sted, skal kandidaten utforme en pressemelding som sendes fakultetet til godkjenning. Pressemeldingen skal utformes i samsvar med den malen som vedtas. Fakultetet har ansvar for at pressemeldingen blir sendt til Kommunikasjonsavdelingen, senest to uker før disputasen finner sted.

Fakultetet har ansvar for informasjon til ph.d.-kandidatene om prosedyrene i forbindelse med offentliggjøring av ph.d.-arbeidet. Retningslinjer og eksempler på pressemelding sendes ph.d.-kandidaten når avhandlingen er godkjent.

§ 13. Prøveforelesning og disputas

Ph.d.-utdanningen avsluttes med
a Godkjent prøveforelesning over oppgitt) emne.
b Disputas.
)

kan finne sted for at institusjonen og eventuelt ekstern part som helt eller delvis har finansiert ph.d.-utdanningen, skal kunne ta stilling til eventuell patentering. Ekstern part kan ikke stille krav om at hele eller deler av ph.d.-avhandlingen ikke skal kunne offentliggjøres, jf. § 5-6, 3. ledd.

Ved publisering av avhandlingen skal kandidater følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjoner. Hovedregelen er at en institusjon skal oppgis som adresse i en publikasjon dersom den har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for en forfatters medvirkning til det publiserte arbeidet. Samme forfatter skal oppgi også andre institusjoner som adresse dersom disse i hvert enkelt tilfelle tilfredsstiller kravet til medvirkning

§ 13. Prøveforelesning og disputas

Ph.d.-utdanningen avsluttes med:

- a) Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne.
- b) Disputas.

§ 13-1. Prøveforelesning

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

§ 13-1. *Prøveforelesning*

Etter at fakultetet har funnet avhandlingen verdig til å forsvares, jf. § 12-1, skal ph.d.-kandidaten prøveforelese. Prøveforelesningen er en selvstendig del av ph.d.-prøven. Hensikten er å prøve ph.d.-kandidatens evne til å tilegne seg kunnskaper utover avhandlingens tema og evnen til å formidle disse i en forelesningssituasjon. Prøveforelesningen skal være over oppgitt emne. Emne for prøveforelesningen bestemmes av fakultetet og kunngjøres for doktoranden til (10) virkedager før forelesningen.

Prøveforelesningen avholdes som hovedregel ved Universitetet i Bergen og skjer på avhandlingsspråket med mindre bedømmelseskomiteen godkjenner et annet språk.

Prøveforelesningen skal normalt holdes etter at avhandlingen er innlevert, men før disputasen og skal godkjennes av en bedømmelseskomite nedsatt av fakultetet.

Etter prøveforelesningen sender bedømmelseskomiteen en innberetning til fakultetet, der den gjør rede for hvordan den har vurdert prøveforelesningen. Innberetningen skal konkludere med om forelesningen er godkjent/ikke godkjent. Det skal begrunnes dersom prøveforelesningen ikke anbefales godkjent.

Dersom fakultetet ikke godkjenner prøveforelesningen, må det avholdes ny prøveforelesning. Ny prøveforelesning må holdes over nytt emne og ikke senere enn seks (6) måneder etter første forsøk. Ny prøveforelesning kan bare holdes én gang. Forelesningen bedømmes så vidt mulig av den samme komitéen som den opprinnelige, dersom ikke institusjonen har bestemt noe annet.

§ 13-2. *Disputas*

Disputasen skal normalt finne sted etter at prøveforelesningen er avholdt og godkjent, og innen to (2) måneder etter at institusjonen har funnet avhandlingen verdig til å forsvares.

Tid og sted for disputasen skal kunngjøres

Kandidaten skal prøveforelese etter at avhandlingen er levert inn, men før disputas holdes. Prøveforelesningen er en selvstendig del av ph.d.-prøvene. Hensikten er å prøve kandidatens evne til å tilegne seg kunnskaper utover avhandlingens tema og evnen til å formidle disse i en forelesningssituasjon. Prøveforelesningen skal være over oppgitt emne. Emne for prøveforelesningen bestemmes av fakultetet og kunngjøres for doktoranden ti (10) virkedager før forelesningen.

Prøveforelesningen avholdes som hovedregel ved Universitetet i Bergen og skjer på avhandlingsspråket med mindre bedømmelseskomiteen godkjenner et annet språk.

Prøveforelesningen skal vurderes av en bedømmelseskomite. Komiteen meddeler fakultetet om prøveforelesningen er bestått eller ikke bestått. Innstillingen skal begrunnes dersom prøveforelesningen anbefales ikke bestått.

Dersom fakultetet ikke godkjenner prøveforelesningen, må det avholdes ny prøveforelesning. Ny prøveforelesning må holdes over nytt emne og ikke senere enn seks (6) måneder etter første forsøk. Ny prøveforelesning kan bare holdes én gang. Forelesningen bedømmes så vidt mulig av den samme komitéen som den opprinnelige, dersom ikke fakultetet har bestemt noe annet.

Prøveforelesningen skal være bestått før disputas kan avholdes.

§ 13-2. *Disputas*

Disputas skal normalt finne sted innen to måneder etter at fakultetet har funnet avhandlingen verdig til å forsvares.

Tid og sted for disputas skal kunngjøres minst ti (10) virkedager før den avholdes.

Disputas skal normalt avholdes ved

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>minst ti (10) arbeidsdager før den avholdes.</p> <p>Forelesning og disputas skal normalt skje på norsk, engelsk, dansk eller svensk.</p> <p>Er avhandlingen skrevet på et annet språk i samsvar med § 5-1 og § 10-4, kan fakultetet tillate at disputasen holdes på vedkommende språk.</p> <p>Disputasen skal være offentlig. Det skal normalt være to opponenter. De to opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomitéen og oppnevnes av fakultetet. I særlige tilfeller kan det oppnevnes opponenter som ikke har vært medlemmer av komitéen.</p> <p>Disputasen ledes av dekanen, eller den dekanen bemyndiger. Den som leder disputasen, gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen og for prøveforelesningen og bedømmelsen av denne. Deretter gjør ph.d.-kandidaten rede for hensikten med og resultatet av den vitenskapelige undersøkelsen. Første opponent innleder diskusjonen og annen opponent avslutter disputasen. Det enkelte fakultet kan likevel fastsette en annen rekkefølge og oppgavefordeling mellom ph.d.-kandidaten og opponentene. Øvrige tilstedeværende som ønsker å opponere ex auditorio, må under disputasen gi melding om dette til disputasens leder innen det tidspunktet som denne fastsetter.</p> <p>Etter disputasen sender bedømmelseskomitéen en innberetning til fakultetet, der den gjør rede for hvordan den har vurdert forsvaret av avhandlingen. Innberetningen skal konkludere med om disputasen er godkjent/ikke godkjent. Det skal begrunnes dersom disputasen ikke anbefales godkjent.</p> <p>Hvis disputasen ikke godkjennes, kan ny disputas holdes en gang. Ny disputas kan tidligst avholdes etter seks (6) måneder og bedømmes så vidt mulig av den samme komité som den opprinnelige. Disputasen skal finnes tilfredsstillende før vitnemål kan tildeles.</p> <p>§ 14. Kreering og vitnemål</p>	<p>Universitetet i Bergen.</p> <p>Fakultetet bestemmer hvilke språk som kan benyttes under disputas.</p> <p>Det skal normalt være to ordinære opponenter. De to ordinære opponentene skal normalt være medlemmer av bedømmelseskomiteen og oppnevnes av fakultetet selv.</p> <p>Disputasen skal avvikles i tråd med rammer for disputaser ved Universitetet i Bergen. Disputasen ledes av dekanen eller den denne bemyndiger. Kandidaten skal gis anledning til å forsvare avhandlingen. Øvrige tilstedeværende skal gis anledning til å kommentere <i>ex auditorio</i>.</p> <p>Bedømmelseskomiteen avgir innstilling til fakultetet om disputasen bør godkjennes. Innstillingen skal begrunnes dersom disputasen anbefales ikke godkjent.</p> <p>Dersom disputas ikke godkjennes, kan ny disputas holdes en gang. Ny disputas skal så vidt mulig bedømmes av den samme komité som den opprinnelige.</p> <p>Disputasen skal være godkjent før vitnemål kan tildeles.</p> <p>§ 14. Kreering og vitnemål</p> <p>På grunnlag av innberetning om at prøveforelesningen og disputasen er godkjent,</p>
---	--

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

På grunnlag av innberetning om at prøveforelesningen og disputasen er godkjent, kreerer universitetsstyret ph.d.-kandidaten til philosophiae doctor.

Vitnemålet utferdiges av institusjonen. På vitnemålet skal tittelen på avhandlingen for oppnådd ph.d.-grad føres opp. Opplysninger om det faglige opplæringsprogrammet ph.d.-kandidaten har deltatt i, skal vedlegges vitnemålet. Det kan gis nærmere regler om utformingen av vitnemålet og om øvrige opplysninger som skal framgå av dokumentet og av vedlegget (Diploma Supplement).

§ 15. Vedlegg til vitnemål (Diploma Supplement)

Det skal utstedes vedlegg til vitnemålet i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.

§ 16. Klage

Klage over avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett, klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen

Avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett og klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen, kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes til fakultetet. Bli avslaget opprettholdt, sendes klagen uten ugrunnet opphold til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse.

§ 17. Klage over eksamen i opplæringsdelen

Eksamener som er avlagt under opplæringsdelen, kan påklages etter lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler, § 5-3 Klage over karakterfastsetting - rett til begrunnelse og § 5-2 Klage over formelle feil ved eksamen.

§ 18. Klage over avslag på søknad om bedømmelse, underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar

Underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar kan påklages

kreerer universitetsstyret kandidaten til philosophiae doctor.

Vitnemålet utferdiges av Universitetet i Bergen.

§ 15. Vedlegg til vitnemål (Diploma Supplement)

Det skal utstedes vedlegg til vitnemålet i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.

§ 16. Klage

Klage over avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett, klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen

Avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett og klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen, kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes til fakultetet. Bli avslaget opprettholdt, sendes klagen uten ugrunnet opphold til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse.

§ 17. Klage over eksamen i opplæringsdelen

Eksamener som er avlagt under opplæringsdelen, kan påklages etter lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler, § 5-3 Klage over karakterfastsetting - rett til begrunnelse og § 5-2 Klage over formelle feil ved eksamen.

§ 18. Klage over avslag på søknad om bedømmelse, underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar

Underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes fakultetet. Fakultetet kan, etter at saken først er lagt fram for

etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes fakultetet. Fakultetet kan, etter at saken først er lagt fram for bedømmelseskomitéen, oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Hvis ikke fakultetet tar klagen til følge, sendes klagen til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse. Klagenemnda kan prøve alle sider ved det påklagede vedtaket.

Dersom underinstansen eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes et utvalg eller enkeltpersoner til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 19. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

§ 19-1. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

Institusjonen kan inngå samarbeid med en eller flere norske eller utenlandske institusjoner om samarbeid i form av fellesgrader eller cotutelle-avtaler.

I avtaler om fellesgradssamarbeid og cotutelle kan det gjøres unntak for bestemmelsene, dersom det er nødvendig av hensyn til regelverket ved de samarbeidende institusjonene. Slike unntak skal, både enkeltvis og samlet, fremstå som fullt ut forsvarlige, se og § 19-4.

§ 19-2. Fellesgrader og fellesgradsavtaler

Ved fellesgrader menes et samarbeid mellom flere institusjoner, der alle i fellesskap har ansvar for opptak, veiledning og gradstildeling. Samarbeidet organiseres normalt i et konsortium og reguleres i avtale mellom konsortiedeltakerne. For fullført fellesgrad utstedes felles vitnemål i form av:

- a et vitnemålsdokument utstedt av alle) konsortiemedlemmene,
- b et vitnemål fra hver av konsortiedeltakerne,) eller en kombinasjon av a) og b).

Fellesgradsavtaler skal normalt bare inngås dersom det fra før er et etablert, stabilt faglig samarbeid mellom universitetet og minst en av de andre konsortiedeltakerne. Styret vedtar

bedømmelseskomitéen, oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Hvis ikke fakultetet tar klagen til følge, sendes klagen til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse. Klagenemnda kan prøve alle sider ved det påklagede vedtaket.

Dersom underinstansen eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes et utvalg eller enkeltpersoner til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 19. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

§ 19-1. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

Institusjonen kan inngå samarbeid med en eller flere norske eller utenlandske institusjoner om samarbeid i form av fellesgrader eller cotutelle-avtaler.

I avtaler om fellesgradssamarbeid og cotutelle kan det gjøres unntak for bestemmelsene, dersom det er nødvendig av hensyn til regelverket ved de samarbeidende institusjonene. Slike unntak skal, både enkeltvis og samlet, fremstå som fullt ut forsvarlige, se og § 19-4.

§ 19-2. Fellesgrader og fellesgradsavtaler

Ved fellesgrader menes et samarbeid mellom flere institusjoner, der alle i fellesskap har ansvar for opptak, veiledning og gradstildeling. Samarbeidet organiseres normalt i et konsortium og reguleres i avtale mellom konsortiedeltakerne. For fullført fellesgrad utstedes felles vitnemål i form av:

- a et vitnemålsdokument utstedt av alle konsortiemedlemmene,
- b et vitnemål fra hver av konsortiedeltakerne eller en kombinasjon av a) og b).

Fellesgradsavtaler skal normalt bare inngås dersom det fra før er et etablert, stabilt faglig samarbeid mellom universitetet og minst en av de andre konsortiedeltakerne. Styret vedtar retningslinjer for fellesgradssamarbeid, inkludert mal for samarbeidsavtaler jf. første ledd.

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

retningslinjer for fellesgradssamarbeid, inkludert mal for samarbeidsavtaler jf. første ledd.

§ 19-3. Cotutelle-avtaler

Med cotutelle-avtaler menes felles veiledning av ph.d.-kandidater og samarbeid om utdanning av ph.d.-kandidater. Cotutelle-avtalen inngås for hver enkelt ph.d.-kandidat og bør bygges på et stabilt, faglig institusjonelt samarbeid.

§ 19-4. Krav ved fellesgrader og cotutelle

Kvalifikasjonskrav for opptak, krav om at avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig, krav om offentlig disputas med en habil bedømmelseskomité kan ikke fravikes.

§ 20. Delegering

Fakultetets myndighet etter denne forskriften kan ikke delegeres til instituttnivå, dersom dette ikke eksplisitt er nevnt i forskriften.

§ 21. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks og samtidig oppheves forskrift 12. juni 2003¹ for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen vedtatt av universitetsstyret.

¹Ikke kunngjort i Norsk Lovtidend.

§ 22. Overgangsbestemmelser

Den som når denne forskriften trer i kraft er tatt opp ved ph.d.-utdanningen etter forskrift 12. juni 2003 for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen, beholder de rettighetene som følger av den dersom dette er til gunst for vedkommende.

Forskrift 12. juni 2003 for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen, er tilgjengelig ved Kollegiesekretariatet.

§ 19-3. Cotutelle-avtaler

Med cotutelle-avtaler menes felles veiledning av kandidater og samarbeid om utdanning av ph.d.-kandidater. Cotutelle-avtalen inngås for hver enkelt kandidat og bør bygges på et stabilt, faglig institusjonelt samarbeid.

§ 19-4. Krav ved fellesgrader og cotutelle

Kvalifikasjonskrav for opptak, krav om at avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig, krav om offentlig disputas med en habil bedømmelseskomité kan ikke fravikes.

§ 20. Delegering

Fakultetets myndighet etter denne forskriften kan ikke delegeres til instituttnivå, dersom dette ikke eksplisitt er nevnt i forskriften.

§ 21. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks og samtidig oppheves Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen fra 09.07.2013 vedtatt av universitetsstyret.

§ 22. Overgangsbestemmelser

Den som når denne forskriften trer i kraft er tatt opp ved ph.d.-utdanningen etter Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen fra 09.07.2013, beholder de rettighetene som følger av den dersom dette er til gunst for vedkommende.